

Aloittavan yrittäjän opas

Näin perustat menestyvän yrityksen

Oppaan sisältö

3 Kaikki alkaa ideasta

4 Yritysmuodon valinta

- 5 Pienyrittäjän tyypillinen valinta: toiminimi vai osakeyhtiö?

7 Yrityksen rekisteröinti

8 Yrittäjän verotus – ei niin pelottavaa tai monimutkaista kuin luulet

- 8 Yrityksen tuloksen verotus
- 9 Ennakkoperintärekisteri
- 9 Arvonlisävero – milloin ja miksi alv-velvolliseksi?

10 Suunnittele yritystoimintasi

- 10 Huomioi kulusi ja budjetoi
- 11 Ennakoi myyntisi ja aseta tavoitteita

12 Yrittämään oppii tekemällä – oikeat työkalut auttavat

Kaikki alkaa ideasta

Onko sinulla liikeidea? Jokin intohimo tai erikoistaito, jonka haluaisit muuttaa yritystoiminnaksi? Kun sinulla on visio yritystoiminnastasi, paloa tehdä töitä omilla ehdoillasi ja sitkeyttä rakentaa pitkäjänteisesti omaa juttuasi, on yrittäjäyys luonteva seuraava askel.

Yrittäjille tyypillisiä piirteitä ovat muun muassa:

- Intohimo omaa tekemistä kohtaan
- Ajattelun ja työtapojen itsenäisyys
- Päättäväisyys ja pitkäjänteisyys
- Halua kehittää jatkuvasti omaa osaamista
- Luovuus ja kyky ratkaista ongelmia

Jos tunnistat itsesi, hyppää rohkeasti yrittäjäksi. Ja valmis ei tarvitse olla – työ teijäänsä opettaa, samoin yrittäjäyys. Kun haluat ottaa seuraavan jännittävän askeleen ja tehdä intohimostasi liiketoimintaa, sinun pitää ensin hoitaa muutama viranomaisilmoitus kuntoon ja suunnitella liiketoimintasi varautuaksesi tulevaan.

Tässä oppaassa käydään läpi selkeästi polku, jota seuraamalla saat yrityksesi pystyyn ja siihen pisteeseen, että olet valmis aloittamaan töiden tekemisen ja tulojen keräämisen omilla ehdoillasi yrittäjänä.

Yritysmuodon valinta

Lähdetään liikkeelle aivan alusta. Ennen kuin perustat oman yrityksen, sinun pitää valita yhtiömuoto. Yhtiömuodoissa on paljon poikkeuksia asunto-osakeyhtiöistä lähtien, mutta Suomessa yleisiä yritysmuotoja ovat:

- yksityinen ja julkinen osakeyhtiö
- yksityinen elinkeinonharjoittaja
- avoin yhtiö
- kommandiittiyhtiö
- osuuskunta

Luodaan tarkempi katsaus yleisimpiin yhtiömuotoihin eli osakeyhtiöön ja yksityiseen elinkeinonharjoittajaan.

Osakeyhtiö on Suomen yleisin yhtiömuoto. Osakeyhtiötä perustettaessa osakkaat sijoittavat yritykseen alkupääoman. Yrittäjät ovat vastuussa osakeyhtiön toiminnasta sijoittamansa rahamäärän verran, eikä vastuu ylety yrittäjän henkilökohtaisiin varoihin.

Toiminimiyrittäjällä tarkoitetaan useimmiten yksityistä elinkeinonharjoittajaa. Elinkeinoharjoittajat jakautuvat verottajan silmissä ammatinharjoittajiin ja liikkeenharjoittajiin.

Ammatinharjoittaja tarkoittaa henkilöä, joka pyörittää toimintaansa pääasiassa perustuen omaan ammattitaitoonsa eikä sido siihen suuria määriä pääomaa. Esimerkiksi monet graafikot, psykologit ja konsultit kuuluvat tähän ryhmään. Jos esimerkiksi psykologi kuitenkin perustaa oman praktiikkansa ja pyörittää sitä omistamastaan toimipisteestä, hän voisi olla liikkeenharjoittaja. Liikkeenharjoittajia ovat tahot, joiden toiminnassa on kiinni enemmän pääomaa esimerkiksi varastoissa tai kiinteistöissä.

Pienyrittäjän tyypillinen valinta: toiminimi vai osakeyhtiö?

Yksinyrittäjäksi ryhtyvät pohtivat usein, kannattaako perustaa toiminimi vai osakeyhtiö. Valintaan voi vaikuttaa moni seikka, mutta muistutetaan heti alkuun, että yrityksen koko ei vaikuta varsinaisesti yhtiömuodon valintaan. Osakeyhtiö on oikein pätevä valinta myös pientä liikevaihtoa tekeväille yksinyrittäjille. Käydään seuraavaksi läpi keskeisimmät tekijät, jotka vaikuttavat yhtiömuodon valintaan.

1. Ketä yritystoimintaan tulee mukaan?

Perustatko yrityksen yksin vai muiden kanssa? Toiminimessä ei voi olla muita yrittäjiä kuin sinä. Voit toki tehdä yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa ja palkata työvoimaa, mutta yrityksessä ei ole muita yhtiömiehiä. Osakeyhtiöllä sen sijaan pitää olla hallitus, eli se vaatii vähintään toisen hallituksen jäsenen. Tämä on aika lailla nimellinen rooli, eikä henkilön tarvitse olla esimerkiksi töissä yrityksessä.

2. Pääoma eli paljon laitat rahaa yritykseen ja muut alkuinvestoinnit

Toiminimi ei vaadi alkupääomaa, eli sinun ei tarvitse sijoittaa siihen rahaa. Osakeyhtiö vaatii vähintään 2 500 euron aloituspääoman, mutta tämä raha jää yritykselle, eli voit käyttää sen perustamisen jälkeen

yrityksen investointeihin. Aloituspääoma ei siis ole mikään maksu viranomaisille.

3. Yritystoiminnan vastuut

Toiminimessä ja osakeyhtiössä vastuu yrityksestä oikeudellisesti ja taloudellisesti jakaantuu eri tavalla, ja osakeyhtiö on vastuunkannon suhteen yleensä ”turvallisempi” kuin toiminimi.

Toiminimi on henkilöyhtiö, eli siinä ei ole eroa sinun ja yrityksen välillä. Vastaat yrityksestä omalla henkilökohtaisella omaisuudellasi. Osakeyhtiö sen sijaan on oma oikeushenkilönsä: jos yritys ajautuu konkurssiin, yritys on siitä vastuussa. Sinun oma henkilökohtainen omaisuutesi on erillään yrityksen omaisuudesta, ellet ole erikseen käyttänyt sitä esimerkiksi velan vakuutena. Rikosoikeudellista vastuuta et tietenkään pääse pakoon.

Osakeyhtiön aloitus helpommaksi

Osakeyhtiön perustamista yritetään muuttaa kevyemmäksi vuoden 2019 aikana. Oikeusministeriö on ehdottanut osakeyhtiön aloituspääoman poistamista, ja jos kaikki menee hyvin, lakimuutoksen pitäisi tulla voimaan jo heinäkuussa 2019.

4. Verotus

Toiminimen ja osakeyhtiön verotuskäytännöt eroavat toisistaan. Yksinkertaistetusti voi sanoa, että jos yrityksen liikevaihto on suurta, on osakeyhtiö kannattavampi yhtiömuoto. Vuosittaisen liikevaihdon rajaksi on esitetty esimerkiksi 35 000 euroa tai 100 000 euroa, jonka jälkeen verotuksen kannalta kannattaisi siirtyä osakeyhtiöksi. Suurella liikevaihdolla ei kannata toiminimeä pyörittää, sillä progressiivinen verotus syö tulosta. Lisää veroista myöhemmin.

Milloin tilinpäätöstä ei tarvita?

Mikroyritysten ei tarvitse tehdä erillistä tilinpäätöstä. Mikroyritykseksi yritys katsotaan, jos päättyneellä ja sitä edellisellä tilikaudella vain yksi seuraavista raja-arvosta ylittyy:

- taseen loppusumma 350 000 euroa
- liikevaihto 700 000 euroa
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä.

Käytännössä lähes kaikki toiminimet kuuluvat tähän ryhmään.

5. Hallinnollinen työ

Osakeyhtiöstä koituu enemmän hallinnollista työtä kuin toiminimestä. Osakeyhtiöllä pitää olla hallitus. Jos olet yksityrittäjä, niin tarvitset vähintään jonkun toisen hallituksen jäseneksi. Monissa pienissä osakeyhtiöissä hallituksessa istuu yrittäjän puoliso tai muita perheenjäseniä.

Pienimuotoinen, yksinkertaista yritystoimintaa pyörittävä toiminimi voi tehdä helpoimmillaan kirjanpitonsa yhdenkertaisena, eikä tilikauden lopussa erillistä tilinpäätöstä välttämättä edes tarvita. Osakeyhtiön sijaan vaatii aina kaksinkertaisen kirjanpidon. Jos perustat osakeyhtiön, tarvitset luultavasti kirjanpitäjän avuksi. Kir-

janpitäjä kannattaa kyllä useimmiten olla toiminimelläkin.

6. Uskottavuus

Jotkut voivat pitää osakeyhtiötä uskottavampana kuin toiminimeä. Toiminimi paljastaa heti, että kyseessä vain yhden henkilön yritys. Osakeyhtiö on yleensä kasvuyritysten ja laajenevien firmojen yritysmuoto, mutta ei pelkkä yhtiömuoto tee toiminimestä yhtään sen vähemmän pätevää yritystä. Jos teet omalla nimelläsi vaikkapa luovan alan töitä tai pyörität pientä kivijalkayritystä, ei asiakkaille yleensä ole suurta merkitystä, oletko tmi vai oy – harvapa siihen edes kiinnittää huomiota.

Yrityksen rekisteröinti

Ennen kuin aloitat yritystoiminnan, pitää sinun tietysti rekisteröidä yrityksesi. Rekisteröi yrityksesi YTJ:n palvelussa, joka on Patentti- ja rekisterihallituksen eli PRH:n ja verohallinnon yhteinen palvelu. Rekisteröidessäsi yrityksen ilmoitat sen verohallintoon ja samalla myös kaupparekisteriin. Kaupparekisteriin ilmoittautuminen ei ole pakollista, kun kyseessä on toiminimi, jonka toiminta ei ole luvanvaraista, jolla ei ole erillistä liiketilaa ja joka ei palkkaa oman perheensä ulkopuolisia työntekijöitä. Kaupparekisteriin kuulumisen on silti suositeltavaa: saat muun muassa käyttösuojan nimellesi.

Rekisteröinti kannattaa tehdä verkossa, kun se vain on mahdollista. Toiminimen rekisteröinti verkossa maksaa 75 euroa ja osakeyhtiön 330 euroa. Jos et halua ilmoittautua Kaupparekisteriin, pitää sinun tehdä ilmoitus paperilla.

Vinkki! Muista ottaa kuitit talteen, kun olet rekisteröinyt yrityksesi. Voit vähentää perustamiskustannukset verotuksessa.

Toiminimen rekisteröinti on hyvin yksinkertaista: tunnistaudu palveluun esim. pankkitunnuksillasi ja pääset rekisteröimään toiminimesi. Päättä yrityksesi nimi ja valitse lisäksi pari varaehdotusta sen varalta, että ensimmäistä ehdotustasi ei hyväksytä.

Sinun pitää määrittää myös yrityksesi toimiala. Ilmoitat toimialan kahteen paikkaan: kaupparekisteriin ja verohallintoon. Ilmoita kaikki alat, joilla aiot toimia nyt ja tulevaisuudessa. Tietoja on mahdollista muuttaa myöhemmin, mutta se maksaa.

Kaupparekisterin ja verohallinnon toimialailmoituksessa on eroa. Kaupparekisteriin voi periaatteessa ilmoittaa todella laveasti vain yhden toimialan ja “kaikki muu laillinen liiketoiminta”, mutta verohallinto on asian suhteen tiukempi. Verohallinnolle sinun pitää ilmoittaa päätoimiala alakohtaisella koodilla. Kannattaa tarkistaa asia lupaviranomaiselta tai tutkia muiden vastaavien yrittäjien ilmoittamia toimialoja. Toisaalta kaupparekisteriinkään ei kannata ilmoittaa toimialaa liian laveasti, sillä jos jollain alalla toimii yritys samankaltaisella nimellä, sinun nimiehdotuksesi saatetaan hylätä.

Osakeyhtiön ja muiden yhtiömuotojen rekisteröinti on vähän monimutkaisempaa ja vaatii enemmän paperityötä. Esimerkiksi osakeyhtiön rekisteröintiä varten kaikkien osakkeenmerkitsijöiden, hallituksen jäsenten ja mahdollisen toimitusjohtajan ja tilintarkastajan pitää vahvistaa henkilöllisyytensä.

Yrittäjän verotus – ei niin pelottavaa tai monimutkaista kuin luulet

Pienyrittäjän tärkeimmät verot ovat yksinkertaistetusti ansiotulovero, yhteisövero (osakeyhtiössä) ja arvonlisävero eli alv. Luodaan tiivistetty katsaus yleisimpien yritysmuotojen eli osakeyhtiön ja toiminimen verotukseen.

Yrityksen tuloksen verotus

Toiminimiyrittäjänä liiketoiminnan tulos on sinun omaa henkilökohtaista verotettavaa tuloasi, eli maksat siitä ansiotuloveroa – siis koko potista, huolimatta siitä, nostatko sen itsellesi yksityisottona vai jätätkö tilille makaamaan. Se on sinun omaa rahaasi, ei firman rahaa.

Osakeyhtiöstä sen sijaan nostat palkkaa, josta maksat ansiotuloveroa oman veroprosenttisi mukaan. Yrityksen voitosta voi myös nostaa osinkoja, joita verotetaan erikseen. Osakeyhtiön tuloksesta taas maksetaan yhteisöveroa, joka on tasainen 20 %.

Oma veroprosenttisi kuitenkin määrittelee, minkä osan maksat palkastasi (osakeyhtiössä) tai tuloksestasi (toiminimenä) veroa. Osakeyhtiö jättää enemmän pelivaraa siinä, että voit pitää rahaa firmassa kiinni, jolloin et maksa siitä samalla tavalla veroa kuin toiminimiyrittäjänä.

Sivutoimisille yrittäjille muistutuksen sana: toiminimen tapauksessa verotusta varten kaikki tulosi lasketaan yhteen – niin päätoimisesta työstä saamasi palkka kuin sivutoimisesta yritystoiminnastasi tulevat yrityksen tulot. Jos sivutoimen liikevaihto on pientä, sitä verotetaan suhteellisesti melko kovalla kädellä, jos saat päätyöstäsi paljon tuloja.

Ennakkoperintärekisteri

Voit halutessasi ilmoittautua ennakkoperintärekisteriin. Rekisteri on verohallinnon ylläpitämä ja siihen liittymällä ilmoitat hoidavasi verotuksesi kuntoon itse. Rekisteriin kuulumisen osoittaa, että asiakkaasi ei tarvitse tehdä maksamastaan työstä ennakonpidätystä, vaan rekisteriin merkitty toimija huolehtii ennakkoverojen (eli tuloverojen) maksamisesta itse.

Ennakkoperintärekisteriin ilmoittautuminen on fiksua. Se tekee sinusta uskottavamman toimijan ja helpomman kauppakumppanin. Jotkut asiakkaasi voivat jopa

Miten maksat ennakkoverot?

Ennakkoverot määräytyvät ilmoittamiesi, eli arvioimesi, tulojen mukaan. Verottaja määrittää, kuinka usein yrityksesi pitää maksaa ennakkoverot. Yhtiömuodosta ja verojen määrästä riippuen tilität verot 2–12 kertaa vuodessa.

kieltäytyä maksamasta laskuasi, jos et ole ennakkoperintärekisterissä. Kun olet rekisterissä, asiakkaasi tietävät sinun hoidavan verosi.

Arvonlisävero – milloin ja miksi alv-velvolliseksi?

Arvonlisävero on tuotteesta tai palvelusta perittävä vero, joka kulkee yrityksesi kautta verottajalle – se ei siis ole yrityksesi rahaa. Alv-rekisteriin kuulumisen on pakollista, jos yrityksen liikevaihto ylittää 10 000 euroa vuodessa. Tietyt alat (esim. terveyden- ja sairaanhoitopalvelu) eivät ole alv-velvollisia, eivätkä näiden alojen toimijat voi hakeutua alv-rekisteriin. Kuitenkin alle alv-rajan jäävät, ”vapaisiin” toimialoihin kuuluvat yritykset voivat hakeutua vapaaehtoisesti alv-velvollisiksi. Miksi sitä kannattaa harkita?

Jos vuosittainen liikevaihtosi jää alle 10 000 euron etkä ole ilmoittautunut alv-rekisteriin, sinun ei tarvitse veloittaa alvia myynnistäsi. Mutta jos liikevaihtosi lipsahtaa yli tuon rajan, joudut tilittämään verottajal-

le alvit koko vuoden myynneistä, vaikka et ole itse kerännyt niitä asiakkailta.

Jos sen sijaan ilmoittaudut alv-velvolliseksi ja keräät alveja, mutta liikevaihtosi jääkin alle 10 000 euron, voit hakea alarajahuojenusta eli saat pitää kaikki keräämäsi alvit ja laskea ne osaksi tulostasi. Alle 30 000 euron liikevaihdolla saat pitää osan alveista. Ja kun olet alv-velvollinen, saat vähentää keräämistäsi alveista omien hankintojesi alvit. Jos siis teet paljon hankintoja liike-toimintasi käynnistystä varten, kannattaa harkita alv-velvollisuutta, sillä säästät sen avulla omien ostostesi alvien verran rahaa.

Miten sitten ilmoittaudut alv-rekisteriin?

Kun rekisteröit uuden yrityksesi, ruksaa pe-

rustamisilmoituksessa kohta, jossa ilmoit-taudut arvonlisäverovelvolliseksi. Voit liittyä alv-rekisteriin myös myöhemmin muutosil-moituksella, mutta muista, että et voi alkaa veloittaa alvia ennen kuin olet ilmoittautu-nut rekisteriin.

Suunnittele yritystoimintasi

Tee liiketoimintasuunnitelma. Laita paperil-le (tai tekstinkäsittelyohjelmaan) ylös liike-toimintasi raamit ja tee sen tueksi laskel-mat ja arviot niin tarkasti kuin pystyt. Jos haet esimerkiksi starttirahaa tai pankista lainaa, tarvitset pääsääntöisesti liiketoimin-tasuunnitelman.

Vaikka et olisi hakemassa ulkopuolista ra-hoitusta etkä tarvitsisi liiketoimintasuun-nitelmaa “virallisia” tarkoituksia varten, **suunnitelmasta on sinulle itsellesi paljon hyötyä**. Se selkeyttää tulevan liiketoiminta-si, ja hyvin tehdyt laskelmat pitävät huolta, että yritystoimintasi on kannattavalla poh-jalla ja osaat hinnoitella työsi oikein.

Huomioi kulusi ja budjetoi

Tee ainakin alustavat laskelmat kuluista-si ennen kuin ryhdyt tositoimiin. Jos teet liiketoimintasuunnitelman esimerkiksi ra-hoituksen hakemista varten, laskelma on pakollinen. Siitä on kuitenkin ennen kaikkea hyötyä sinulle: se auttaa selkeyttämään ku-lurakenteesi ja ennen kaikkea alustaa hin-noitteluasi. Kun tiedät kulusi, tiedät, paljon sinun pitää saada tuloja.

Budjettien tekeminen ei ole pakollista, mutta se on suositeltavaa. Ne tuovat yritys-toimintaasi tavoitteellisuutta: voit seurata

budjettien ja tavoitteiden kehitystä sen sijaan, että arvaillet ja näet vasta jälkikäteen kirjanpidosta, miten yritykselläsi on men-nyt. **Budjetit auttavat sinua suunnittele-maan yrityksesi taloutta.**

Keskeisimpiä pakollisia kulueriä ovat verot, joita käsiteltiin aiemmin, ja yrittäjän eläke-vakuutus (YEL). Sinun täytyy ottaa YEL, jos työtulosi ylittää YEL-rajan eli 7 799,37 euroa vuodessa ja yritystoiminta jatkuu vähintään neljä kuukautta. YEL perustuu arvioosi yritystoimintasi työtulosta,

ja voit ottaa sen haluamastasi eläkevakuutusyhtiöstä.

Huomioi myös kaikki yrityskohtaiset kulut, joita voivat olla liiketoiminnastasi riippuen esimerkiksi:

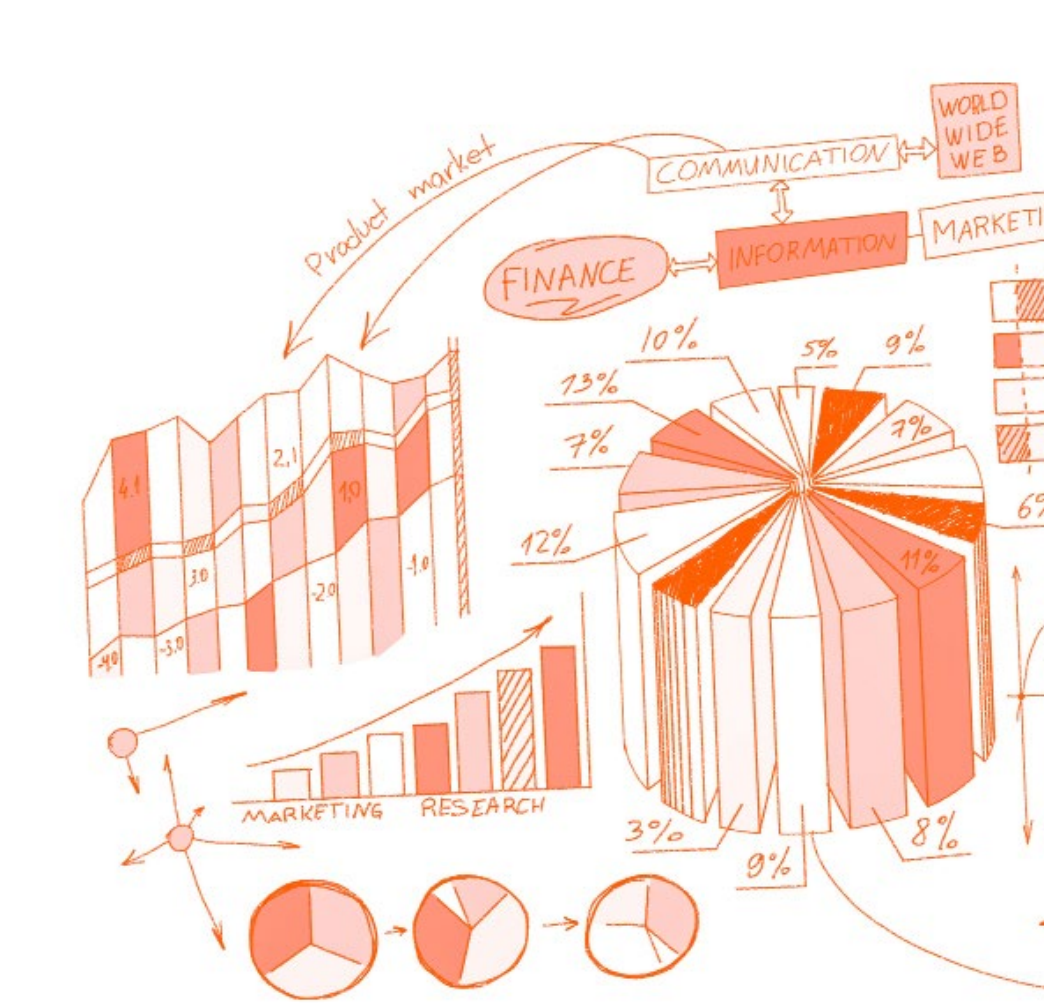
- Vakuutukset
- Materiaalihankinnat, työvälineet ja ohjelmistot
- Vuokra, puhelin ja nettiyhteys
- Oman osaamisen ylläpito, kurssit, seminaarit jne.
- Markkinointi- ja asiakashankintakulut (nettisivut, käyntikortit, logo, messumaksut jne.)
- Kirjanpitäjä ja taloudenhallinnan kulut

Ennakoi myyntisi ja aseta tavoitteita

Kulujen lisäksi sinun kannattaa kartoittaa, kuinka paljon sinun pitäisi myydä ja mitkä ovat realistiset odotukset. Laskelma kannattaa tehdä esimerkiksi ensimmäiseksi kolmeksi vuodeksi, jolloin saat pitkäjänteisemmän kuvan liiketoiminnan kehityksestä.

Yleensä menee noin kolme vuotta (alasta riippuen) ennen kuin yritys alkaa oikeasti tuottamaan. Ensimmäinen vuosi voi siis hyvinkin mennä tappiolla, toisena vuonna olet oppinut enemmän ja kolmantena homma lähtee toivottavasti rullaamaan kunnolla.

Tärkeintä on, ettet luovuta. Varsinkin alussa voi masentaa, jos tuottoa ei ala heti tulla, mutta se kuuluu yritystoiminnan normaaliin elinkaareen.

Jos sinulla on esimerkiksi palkkatöistä kertynyttä kokemusta ja dataa, joka auttaa sinua arvioimaan tulevia myyntejäsi, tukeudu siihen. Voit myös pyytää apua alan muilta yrittäjiltä.

Jos sinulla ei ole mitään etukäteistietoa, voit lähteä liikkeelle yksinkertaisesti siitä, että asetat myyntitavoitteita ja suunnittele, miten tavoitat ne. Miten siis markkinoit yritystäsi, miten myyt tuotteitasi tai palvelujasi ja paljon budjetoit näihin toimiin. Tarkista sitten säännöllisin väliajoin, miten olet päässyt tavoitteisiisi, arvioi tuloksia ja korjaa tarpeen mukaan tavoitteita.

Yrittämään oppii tekemällä – oikeat työkalut auttavat

Yrittämiseen liittyviä pelkoja lietsotaan usein aivan turhaan. Tätä opasta seuraamalla pääset jo pitkälle. Toki yrittämiseen liittyy tiettyä byrokratiaa, kuten tilikauden pituuden valintaa ja veroilmoituksen täyttöö, mutta näitäkin asioita pelätään ihan suotta. Harva aloittelevan yrittäjän tekemä virhe on peruuttamaton.

Taloudenhallinta ja yrityksen numeropuoli eivät ole uusille yrittäjille tuttuja, ja uusi ja tuntematon luonnollisesti pelottaa. Mutta myös yritysmaailmassa on tilaa pienille mokille ja uusien asioiden opettelulle. Yksi

tapa välttyä virheiltä ja helpottaa omaa arkea on hankkia oikeat työkalut talousruutineihin ja rahanhallintaan. Tätä ei tule ajatelleeksi ennen kuin on aika setviä kuitteja ja laskuja kirjanpitoa varten – pahimmillaan vasta vuoden lopuksi.

Mutta muista ennen kaikkea: tekemällä oppii. Suomessa on lähes 265 000 mikroyritystä – kyllä sinäkin pärjää.

Oikeilla työkaluilla helposti alkuun – Holvi tukee yrittäjän matkaasi

Taloudenhallinta voi tuntua pelottavalta, mutta oikeat työkalut tekevät siitä sujuvan osan arkeasi.

Holvista saat kaikki keskeisimmät välineet taloudenhallintaan: modernin yritystilin, johon on yhdistetty muun muassa maksukortti, kirjanpito-raportit ja laskutus. Kaikki raha-asiasi on koottu kätevästi yhteen paikkaan, ja mobiilisovelluksen avulla voit hoitaa päivittäiset raha-asiat ja muut rutiinit myös tien päällä.

Valitse alusta asti fiksut työkalut helpottamaan arkeasi ja varmista menestyksesi yrittäjänä.

holvi.com/fi

